Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (nionde avdelningen)

den 11 juni 2026 *

”Begäran om förhandsavgörande – Konsumentskydd – Direktiv 93/13/EEG – Oskäliga avtalsvillkor i konsumentavtal – Artiklarna 6.1 och 7.1 – Låneavtal som är uttryckt i utländsk valuta och som innehåller oskäliga avtalsvillkor – Verkningarna av att ett villkor förklaras oskäligt – Avtalets ogiltighet – Talan om återbetalning – Konsumentens rätt till lagstadgad dröjsmålsränta på de belopp som näringsidkaren ska återbetala – Nationell rättspraxis om krav på utbetalning av lagstadgad dröjsmålsränta från och med tidpunkten för delgivning av betalningsuppmaningen vari det begärda beloppet exakt anges – Avskräckande verkan av förbudet mot oskäliga avtalsvillkor – Effektivitetsprincipen”

I mål C-903/24 [Zmarka] [i],

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Sąd Okręgowy w Warszawie (Regiondomstolen i Warszawa, Polen) genom beslut av den 23 december 2024, som inkom till domstolen den 23 december 2024, i målet

DJ,

PJ

mot

Santander Bank Polska SA,

meddelar

DOMSTOLEN (nionde avdelningen)

sammansatt av tillförordnade ordföranden på nionde avdelningen N. Jääskinen samt domarna R. Frendo (referent) och A. Kornezov,

generaladvokat: R. Norkus,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

* Rättegångsspråk: polska.

[i] Förevarande mål har getts ett fiktivt namn. Detta namn är inte någon av rättegångsdeltagarnas verkliga namn.

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– Santander Bank Polska SA, genom A. Karpińska och B. Kubiak, radcowie prawni,

– Polens regering, genom B. Majczyna, i egenskap av ombud,

– Portugals regering, genom A. Pimenta och A. Rodrigues, båda i egenskap av ombud,

– Europeiska kommissionen, genom P. Kienapfel och A. Szmytkowska, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 6.1 och 7.1 i rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal (EGT L 95, 1993, s. 29; svensk specialutgåva, område 15, volym 12, s. 169) samt av effektivitetsprincipen.

2 Begäran har framställts i ett mål mellan konsumenterna DJ och PJ, å ena sidan, och Santander Bank Polska SA, å andra sidan, (nedan kallad Santander Bank), som har sitt säte i Polen. Begäran avser bland annat en begäran om betalning av lagstadgad dröjsmålsränta på de belopp som erlagts till Santander Bank i enlighet med ett låneavtal som förklarats ogiltigt på grund av att det innehåller oskäliga villkor.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

3 I tjugofjärde skälet i direktiv 93/13 anges att ”[m]edlemsstaternas domstolar eller förvaltningsmyndigheter måste förfoga över lämpliga och effektiva medel för att förhindra fortsatt tillämpning av oskäliga villkor i konsumentavtal”.

4 I artikel 6.1 i nämnda direktiv föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna skall föreskriva att oskäliga villkor som används i avtal som en näringsidkare sluter med en konsument inte är, på sätt som närmare stadgas i deras nationella rätt, bindande för konsumenten och att avtalet skall förbli bindande för parterna på samma grunder, om det kan bestå utan de oskäliga villkoren.”

5 I artikel 7.1 i nämnda direktiv föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna skall se till att det i konsumenternas och konkurrenternas intresse finns lämpliga och effektiva medel för att hindra fortsatt användning av oskäliga villkor i avtal som näringsidkare sluter med konsumenter.”

Polsk rätt

Civillagen

6 Artikel 385[1] 1 och 2 §§ i ustawa – Kodeks cywilny (civillagen) av den 23 april 1964 (Dz. U. 16, position 93), i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet (nedan kallad civillagen), har följande lydelse:

”1. Villkor i ett konsumentavtal som inte har varit föremål för individuell förhandling är inte bindande för konsumenten om hans eller hennes rättigheter och skyldigheter enligt nämnda avtalsvillkor är utformade på ett sätt som strider mot god sed och uppenbart åsidosätter konsumentens intressen. Detta gäller inte för avtalsvillkor som fastställer parternas huvudsakliga prestationer, såsom pris eller vederlag, om de är tydligt formulerade.

2. Om ett avtalsvillkor inte är bindande för konsumenten enligt § 1 ska avtalet förbli bindande i övrigt för parterna.”

7 I artikel 481 i lagen föreskrivs följande:

”1. Borgenären får, om gäldenären är i dröjsmål med betalning, kräva dröjsmålsränta även om borgenären inte åsamkats skada och dröjsmålet beror på omständigheter som gäldenären inte råder över.

2. Om dröjsmålsränta inte har fastställts ska lagstadgad dröjsmålsränta utgå …

…”

Civilprocesslagen

8 I artikel 203 § 4 i ustawa – Kodeks postępowania cywilnego (civilprocesslagen) av den 17 november 1964 (Dz. U., nr 43, position 296), i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet föreskrivs följande:

”Domstolen får avvisa en återkallelse av ett mål, en avskrivning eller en begränsning av ett anspråk endast om omständigheterna i målet visar att dessa handlingar strider mot lag eller mot principerna för samhällslivet eller syftar till att kringgå lagen.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

9 Den 26 september 2008 ingick DJ och PJ ett låneavtal med Santander Bank, för en period på 348 månader uttryckt i schweiziska franc. Enligt avtalet beviljade Santander Bank dem ett lån på 50 000 polska zloty (PLN) (cirka 11 500 euro) (nedan kallat det aktuella avtalet). Enligt villkoren i avtalet skulle de månatliga avbetalningarna av lånet betalas i polska zloty efter omräkning med tillämpning av säljkursen för schweiziska franc i enlighet med den växelkurs som gällde för banken vid tidpunkten för återbetalningen (nedan kallade omräkningsklausulerna).

10 Mellan den 3 oktober 2008 och den 12 juli 2022 betalade DJ och PJ ett belopp på 54 290,71 PLN (cirka 12 500 euro) till Santander Bank i enlighet med det aktuella avtalet.

11 Den 25 juli 2022 delgavs Santander Bank ett klagomål från DJ och PJ i vilket det hävdades att det aktuella avtalet var ogiltigt på grund av de oskäliga villkoren i avtalet. DJ och PJ uppmanade följaktligen Santander Bank att inom 30 dagar till dem återbetala ”ett belopp som motsvarade samtliga ekonomiska prestationer som tillhandahållits i form av kapital och ränta enligt [detta avtal]”.

12 Den 18 november 2022 väckte DJ och PJ talan vid Sąd Okręgowy w Warszawie (Regiondomstolen i Warszawa, Polen), som är hänskjutande domstol, och yrkade att det aktuella avtalet skulle förklaras ogiltigt på grund av att omräkningsklausulerna var oskäliga och att Santander Bank skulle förpliktas att till dem återbetala ett belopp på 54 290,71 PLN (cirka 12 500 euro), motsvarande de månatliga avbetalningar som erlagts i enlighet med avtalet, jämte lagstadgad dröjsmålsränta från och med den 17 augusti 2022 till och med betalningsdagen.

13 Santander Bank gjorde vid den hänskjutande domstolen gällande att det aktuella avtalet var giltigt, eftersom det inte innehöll några oskäliga villkor, och yrkade att talan skulle ogillas.

14 Den 25 juli 2024 framställde Santander Bank vid denna domstol en invändning om kvittning mellan sin fordran på 50 000 PLN (cirka 11 500 euro), vilket motsvarade det lånekapital som betalats till DJ och PJ, och den fordran som dessa hade åberopat vid nämnda domstol. Därefter återkallade DJ och PJ den 6 november 2024 sina yrkanden avseende den del som avsåg beloppet 50 000 PLN (cirka 11 500 euro), samtidigt som de vidhöll sin talan i övrigt.

15 Den 14 november 2024 meddelade den hänskjutande domstolen en deldom i vilken den förklarade det aktuella avtalet ogiltigt med motiveringen att omräkningsvillkoren var oskäliga och att avtalet inte kunde bestå utan dem. Genom beslut av den 29 november 2024 avslutade nämnda domstol förfarandet avseende betalning av beloppet på 50 000 PLN (cirka 11 500 euro).

16 I övrigt anser den hänskjutande domstolen att DJ:s och PJ:s yrkande om betalning av 4 290,71 PLN (cirka 1 000 euro) är välgrundat. Vad däremot gäller deras yrkande om att Santander Bank ska förpliktas att betala lagstadgad dröjsmålsränta, anser den hänskjutande domstolen att det är oklart från vilken tidpunkt som denna ränta ska börja löpa.

17 Den hänskjutande domstolen söker i detta avseende klarhet i om ränta ska utgå från tidpunkten för den betalningsuppmaning (det vill säga klagomålet), som Santander Bank delgavs innan domstolsförfarandet inleddes, eller först från den tidpunkt då banken delgavs ansökan genom vilken talan väcktes. Dessa oklarheter följer av den omständigheten att DJ och PJ i sitt klagomål inte angav något exakt belopp för fordran mot Santander Bank. Däremot finns detta belopp exakt angivet i nämnda ansökan. Den hänskjutande domstolen söker således klarhet i huruvida dröjsmålsränta ska anses löpa först från och med dagen för en begäran från konsumenten till näringsidkaren om betalning av fordran, vilken innehåller en exakt uppgift om fordrans belopp.

18 Den hänskjutande domstolen har påpekat att även om bestämmelserna i civillagen inte innehåller några formella krav på innehållet i den betalningsuppmaningen, framgår det av nationell rättspraxis och doktrin att för att utlösa skyldigheten att betala dröjsmålsränta måste den innehålla en begäran om betalning av ett exakt belopp.

19 Den hänskjutande domstolen söker klarhet i om ett sådant krav inte utgör ett orimligt hinder för konsumenten att göra gällande den dröjsmålsränta som denne påstår sig ha rätt till, i strid med artiklarna 6.1 och 7.1 i direktiv 93/13 och effektivitetsprincipen. Om konsumenten underlåter att

ange ett exakt penningbelopp i betalningsuppmaningen, så kommer den näringsidkare som uppmanas att erlägga betalningen nämligen inte att bli skyldig att utge någon lagstadgad dröjsmålsränta.

20 Det framgår emellertid av domstolens praxis att den nationella domstolens skyldighet att underlåta att tillämpa ett oskäligt avtalsvillkor i princip medför återbetalning av felaktigt inbetalda belopp. Den omständigheten att full återgång av avtalet inte sker skulle kunna äventyra den avskräckande verkan som artikel 6.1 i direktiv 93/13, jämförd med artikel 7.1 i samma direktiv, syftar till att upprätthålla i de fall där det fastställs att det förekommer oskäliga villkor i avtal som sluts mellan konsumenter och näringsidkare. En begränsning av konsumentens rätt till lagstadgad dröjsmålsränta skulle följaktligen försvaga effekten av avtalets återgång och därmed den avskräckande verkan, eftersom en sådan begränsning i huvudsak skulle göra det möjligt för näringsidkaren att bortse från konsumentens betalningsuppmaning, om det exakta belopp som konsumenten kräver inte anges däri.

21 Enligt den hänskjutande domstolen skulle det således å ena sidan kunna anses att konsumenten inte ska vara skyldig att upplysa näringsidkaren om det exakta belopp som begärs för att dröjsmålsränta ska utgå. I synnerhet i den mån en bank är en specialiserad institution som använder finansiella dokument och datasystem för sin verksamhet, kan den när som helst snabbt och enkelt fastställa storleken på de lånebetalningar som konsumenten har gjort under lånets hela löptid eller en del av lånet.

22 Å andra sidan skulle konsumentens skyldighet att exakt ange sitt anspråk för att få den dröjsmålsränta som näringsidkaren är skyldig att betala kunna anses vara rimlig och motiverad. I den mån det är konsumenten själv som erlägger avbetalningsbeloppen för lånet är denne medveten om vilka belopp han eller hon har betalat till banken och kan kontrollera detta i sin kontohistorik eller vända sig till banken för att erhålla ett intyg om detta. I förevarande fall erhöll DJ och PJ, en vecka efter det att klagomålet ingavs, ett intyg från banken med uppgift om beloppet för samtliga amorteringar av lånet som dittills hade gjorts, och det fanns således ingenting som hindrade dem från att skicka in sitt klagomål på nytt med en komplettering avseende deras exakta anspråk. Dessutom företräds DJ och PJ av en advokat som omfattas av en omsorgsplikt vars åsidosättande kan ge upphov till ersättning till förmån för hans klienter.

23 Mot denna bakgrund beslutade Sąd Okręgowy w Warszawie (Regiondomstolen i Warszawa) att förklara målet vilande och att ställa följande tolkningsfråga till EU-domstolen:

”Ska artiklarna 6.1 och 7.1 i rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal och effektivitetsprincipen tolkas så, att de utgör hinder för en domstolstolkning av nationella bestämmelser som innebär att en domstol får förordna om att den lagstadgade dröjsmålsränta som en näringsidkare ska utge, till en konsument för ett belopp motsvarande de prestationer utan grund som utförts till fullgörande av ett oskäligt avtalsvillkor, börjar löpa först vid det datum då näringsidkaren delges en betalningsuppmaning innehållande uppgift om det exakta belopp som konsumenten kräver återbetalning av?”

Huruvida det saknas anledning att meddela förhandsavgörande i målet

24 Det framgår av fast rättspraxis att det förfarande som har införts genom artikel 267 FEUF utgör ett medel för samarbete mellan EU-domstolen och de nationella domstolarna, genom vilket EU-domstolen tillhandahåller de nationella domstolarna de uppgifter om unionsrättens tolkning

som de behöver för att kunna avgöra de mål som de ska pröva (se beslut av den 26 januari 1990, Falciola, C-286/88, EU:C:1990:33, punkt 7, och dom av den 29 juli 2024, LivaNova, C-713/22, EU:C:2024:642, punkt 52 och där angiven rättspraxis).

25 Det ska emellertid erinras om att en begäran om förhandsavgörande inte är till för att möjliggöra rådgivande yttranden i allmänna eller hypotetiska frågor, utan för att tillgodose behov knutna till det faktiska avgörandet av ett mål. Om det är uppenbart att de frågor som ställts inte längre är relevanta för att avgöra målet, ska EU-domstolen följaktligen fastställa att det saknas anledning att besvara desamma (dom av den 24 november 2022, Banco Cetelem, C-302/21, EU:C:2022:919, punkt 31 och där angiven rättspraxis).

26 Det framgår av såväl ordalydelsen som systematiken i artikel 267 FEUF att förfarandet för förhandsavgörande förutsätter att ett mål faktiskt är anhängigt vid de nationella domstolarna och att dessa inom ramen för detta mål kommer att meddela ett avgörande med beaktande av förhandsavgörandet. EU-domstolen ska därför fastställa att det saknas anledning att meddela förhandsavgörande när ändamålet med talan i det nationella målet har förfallit (dom av den 24 november 2022, Banco Cetelem, C-302/21, EU:C:2022:919, punkt 32 och där angiven rättspraxis).

27 I förevarande fall översände den hänskjutande domstolen, den 4 november 2025, sitt beslut av den 13 oktober 2025 till EU-domstolen. I det beslutet avvisade den hänskjutande domstolen, med stöd av artikel 203 4 § i civilprocesslagen i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet, kärandena i det nationella målets delvisa återkallelse av talan av den 10 april 2025, till följd av att de frånfallit sitt yrkande om betalning av dröjsmålsränta för perioden mellan den 25 juli 2022 och den 9 februari 2023. Efter att ha påpekat att parterna inte hade ingått någon uppgörelse i godo och att kärandena i det nationella målets yrkande inte på något sätt hade tillgodosetts, drog den hänskjutande domstolen slutsatsen att syftet med att delvis återkalla talan var att få begäran om förhandsavgörande att återkallas, eftersom återkallelsen skulle anses strida mot samhällslivet och syfta till att kringgå lagen.

28 Efter det att den hänskjutande domstolen, i enlighet med artikel 101 i domstolens rättegångsregler, hade mottagit en begäran om klarlägganden den 12 november 2025, preciserade den, i sitt svar som inkom till domstolens kansli den 4 december 2025, att beslutet av den 13 oktober 2025 inte kan överklagas och således har rättskraft. Den hänskjutande domstolen har dessutom bekräftat att kärandena i det nationella målet, beroende på EU-domstolens svar, skulle kunna beviljas dröjsmålsränta på sitt fordringsbelopp för perioden från den 25 juli 2022 till den 9 februari 2023, trots deras önskan att inte längre uppbära dröjsmålsränta för denna period. I förevarande mål anser den hänskjutande domstolen följaktligen att den är skyldig att i sak pröva låntagarnas yrkande om att banken ska betala lagstadgad dröjsmålsränta för denna period, eftersom avgörandet i detta avseende är beroende av EU-domstolens svar på tolkningsfrågan.

29 Det framgår således av handlingarna i målet att ett svar på tolkningsfrågan framstår som nödvändigt för att den hänskjutande domstolen ska kunna avgöra det mål som är anhängigt vid den.

30 Under dessa omständigheter ska förevarande begäran om förhandsavgörande prövas.

Domstolens behörighet

31 Santander Bank och den portugisiska regeringen har gjort gällande att EU-domstolen inte är behörig att pröva begäran om förhandsavgörande, eftersom den hänskjutande domstolen därigenom har begärt att EU-domstolen ska tolka nationell rätt.

32 Santander Bank har närmare bestämt påpekat att de frågor som uppkommit med anledning av tolkningsfrågan inte kräver en tolkning av direktiv 93/13, som inte reglerar följderna av att ett avtal är ogiltigt. Santander Bank har tillagt att begäran om förhandsavgörande inte kan avse ett område som regleras av den polska lagstiftaren. Med hänsyn till att lagstiftaren redan har reglerat vad som gäller för förfarandet för betalningsuppmaning och följaktligen fordrans verkställighet, skulle ett avgörande i sak från EU-domstolens sida utgöra ett alltför långtgående ingrepp i den polska rättsordningen. Vidare skulle en åtskillnad mellan den rättsliga situationen för låntagare som är konsumenter och den rättsliga situationen för alla andra låntagare bland annat leda till ett åsidosättande av artiklarna 20 och 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

33 Det ska härvidlag erinras om att i ett förfarande enligt artikel 267 FEUF, som grundar sig på en tydlig funktionsfördelning mellan de nationella domstolarna och EU-domstolen, är den nationella domstolen ensam behörig att tolka och tillämpa bestämmelser i nationell rätt, medan EU-domstolen endast är behörig att tolka eller pröva giltigheten av en unionsrättsakt på grundval av de uppgifter om de faktiska omständigheterna som har lämnats av den nationella domstolen (dom av den 16 mars 1978, Oehlschläger, 104/77, EU:C:1978:69, punkt 4, och dom av den 18 december 2025, Jouxy m.fl., C-296/24–C-307/24, EU:C:2025:999, punkt 22 och där angiven rättspraxis).

34 I förevarande fall avser tolkningsfrågan uttryckligen tolkningen av artiklarna 6.1 och 7.1 i direktiv 93/13, mot bakgrund av effektivitetsprincipen. Den hänskjutande domstolen söker i huvudsak klarhet i huruvida den tolkning som gjorts i rättspraxis av den nationella lagstiftningen om beviljande av dröjsmålsränta är förenlig med dessa bestämmelser och denna princip. Enligt nämnda nationella lagstiftning kan en näringsidkare, när ett låneavtal som en näringsidkare ingått med en konsument har förklarats ogiltigt på grund av oskäliga villkor i avtalet, förpliktas att till konsumenten betala dröjsmålsränta till den lagstadgade räntesatsen på konsumentens fordran först från och med den tidpunkt då det i den handling som konsumenten har delgett näringsidkaren anges exakt vilket belopp som begäran om återbetalning avser.

35 I motsats till vad Santander Bank och den portugisiska regeringen har hävdat söker den hänskjutande domstolen således klarhet i hur en unionsrättsakt ska tolkas.

36 Det ankommer således på EU-domstolen att tillhandahålla den hänskjutande domstolen alla uppgifter om unionsrättens tolkning som gör det möjligt för den domstolen att själv avgöra huruvida dess nationella rätt, såsom den tolkats i nationell rättspraxis, är förenlig med unionsrätten.

37 Eftersom EU-domstolen är behörig att tolka unionsrättsliga bestämmelser och principer, är den följaktligen behörig att pröva begäran om förhandsavgörande och besvara den fråga som den hänskjutande domstolen har ställt till den.

Prövning av tolkningsfrågan

38 Den hänskjutande domstolen har ställt sin fråga för att få klarhet i huruvida artiklarna 6.1 och 7.1 i direktiv 93/13, jämförda med effektivitetsprincipen, utgör hinder för en tolkning i rättspraxis av nationell rätt enligt vilken en näringsidkare, till följd av att ett låneavtal som ingåtts mellan en konsument och denne näringsidkare har förklarats ogiltigt på grund av att avtalet inte kan bestå utan de oskäliga villkoren, endast kan förpliktas att till konsumenten betala lagstadgad dröjsmålsränta på konsumentens fordran från och med den dag då konsumenten delgav näringsidkaren en utomrättslig handling eller en rättegångshandling i vilken det exakta belopp som det begärs återbetalning av anges.

39 Enligt artikel 6.1 i direktiv 93/13 ska medlemsstaterna föreskriva att oskäliga villkor som används i avtal som en näringsidkare sluter med en konsument inte är, på sätt som närmare stadgas i deras nationella rätt, bindande för konsumenten.

40 Med tanke på arten och vikten av det allmänintresse som ligger till grund för det skydd som ges konsumenterna, vilka befinner sig i underläge i förhållande till näringsidkarna, kräver nämnda direktiv, såsom framgår av artikel 7.1 jämförd med tjugofjärde skälet i direktivet, dessutom att medlemsstaterna föreskriver lämpliga och effektiva medel ”för att hindra fortsatt användning av oskäliga villkor i avtal som näringsidkare sluter med konsumenter” (dom av den 22 januari 2026, Herchoski, C-902/24, EU:C:2026:42, punkt 56 och där angiven rättspraxis).

41 Den nationella domstolen är således skyldig att underlåta att tillämpa ett oskäligt avtalsvillkor vilket innebär att belopp som visar sig vara felaktiga ska betalas. En sådan skyldighet medför i princip en återgång av avtalet med avseende på dessa belopp. Om en sådan återgång av avtalet inte ägde rum, skulle nämligen den avhållande verkan äventyras som enligt artikel 6.1 i nämnda direktiv jämförd med artikel 7.1 i detsamma åsyftas genom fastställandet av att villkor i avtal som näringsidkare ingår med konsumenter är oskäliga (dom av den 22 januari 2026, Herchoski, C-902/24, EU:C:2026:42, punkt 57 och där angiven rättspraxis).

42 Det ska härvidlag framhållas att direktiv 93/13 inte uttryckligen reglerar följderna av att ett avtal som ingåtts mellan en näringsidkare och en konsument blir ogiltigt efter det att de oskäliga villkoren i avtalet har upphävts. Det ankommer således på medlemsstaterna att fastställa konsekvenserna av en sådan ogiltighet, med beaktande av att de regler som de fastställer i detta avseende måste vara förenliga med unionsrätten och i synnerhet med de mål som eftersträvas i detta direktiv (dom av den 22 januari 2026, Herchoski, C-902/24, EU:C:2026:42, punkt 58 och där angiven rättspraxis).

43 I avsaknad av särskilda unionsbestämmelser på området, ska det i varje medlemsstats rättsordning, enligt principen om medlemsstaternas självbestämmanderätt i processuella frågor, antas regler för att genomföra det konsumentskydd som föreskrivs i direktiv 93/13. Dessa regler får emellertid varken vara mindre förmånliga än dem som avser liknande interna förhållanden (likvärdighetsprincipen) eller medföra att det i praktiken blir omöjligt eller orimligt svårt att utöva de rättigheter som följer av unionens rättsordning (effektivitetsprincipen) (dom av den 14 december 2023, Getin Noble Bank (Preskriptionstid vid talan om avtals återgång), C-28/22, EU:C:2023:992, punkt 60 och där angiven rättspraxis).

44 Vad beträffar effektivitetsprincipen, vilken är den enda som är aktuell i förevarande mål, ska det erinras om att varje fall där frågan uppkommer huruvida en nationell regel gör det omöjligt eller orimligt svårt att tillämpa unionsrätten måste bedömas med beaktande av regelns funktion i

förfarandet som helhet – med beaktande av dess förlopp och särdrag – i de olika nationella rättsinstanserna. Härvidlag ska, i förekommande fall, de principer som utgör grunden för det nationella domstolsväsendet beaktas, såsom skyddet av rätten till försvar, rättssäkerhetsprincipen och principen om en ändamålsenlig handläggning (dom av den 22 januari 2026, Herchoski, C-902/24, EU:C:2026:42, punkt 77 och där angiven rättspraxis).

45 Vidare har domstolen preciserat att medlemsstaternas skyldighet att säkerställa att skyddet av de rättigheter för enskilda som följer av unionsrätten är effektivt, bland annat med avseende på de rättigheter som följer av direktiv 93/13, inbegriper ett krav på ett effektivt domstolsskydd, vilket även har stadfästs i artikel 47 i stadgan om de grundläggande rättigheterna. Detta skydd måste gälla bland annat fastställandet av de processuella reglerna för väckande av en talan som grundar sig på sådana rättigheter (dom av den 18 december 2025, Soledil, C-320/24, EU:C:2025:993, punkt 29 och där angiven rättspraxis).

46 I förevarande fall framgår det av beslutet om hänskjutande att civillagen inte innehåller något krav vad gäller skyldigheten att det belopp som en borgenär begär återbetalning av i samband med en betalningsuppmaning ska specificeras. Enligt nationell rättspraxis måste emellertid denna betalningsuppmaning, för att ha sådana verkningar som rätt för den sistnämnde att uppbära dröjsmålsränta, innehålla en begäran om betalning av ett visst angivet belopp.

47 En näringsidkare kan således endast åläggas att till en konsument betala lagstadgad dröjsmålsränta på det belopp som felaktigt betalats av konsumenten på grundval av ett oskäligt avtalsvillkor från och med den dag då näringsidkaren delges en utomrättslig handling eller rättegångshandling som anger det exakta belopp som konsumenten begär återbetalning av.

48 Det ska i detta hänseende påpekas att kravet på att konsumenten, i en utomrättslig handling eller rättegångshandling, ska ange det exakta belopp som konsumenten begär återbetalning av, gör det möjligt för näringsidkaren, i egenskap av gäldenär, att få kännedom om beloppet för den förpliktelse som ska fullgöras och att bedöma huruvida den är välgrundad.

49 Vidare innebär det förhållandet att det exakta beloppet för fordran anges i samband med betalningsuppmaningen inte en orimlig börda för den konsument som känner till de belopp som betalats till näringsidkaren, i förevarande fall banken, och kan, i förekommande fall, kontrollera dessa belopp i sin kontohistorik eller begära att banken utfärdar ett intyg som visar beloppet för samtliga amorteringar av lånet som redan har gjorts.

50 Mot bakgrund av den rättspraxis som det erinrats om i punkt 43 ovan kan ett sådant krav följaktligen inte anses medföra att det i praktiken blir omöjligt eller orimligt svårt att utöva de rättigheter som konsumenterna har enligt direktiv 93/13.

51 Den omständigheten att konsumenterna i förevarande fall företräds av en advokat påverkar inte heller ovanstående bedömning. Den allmänna frågan om skyldigheten att ange ett sådant belopp för att kunna kräva dröjsmålsränta ska nämligen avgöras utan hänsyn till de konkreta omständigheterna i varje enskilt fall (se, för ett liknande resonemang, dom av den 11 mars 2020, Lintner, C-511/17, EU:C:2020:188, punkt 40).

52 Av det anförda följer att tolkningsfrågan ska besvaras enligt följande. Artiklarna 6.1 och 7.1 i direktiv 93/13, jämförda med effektivitetsprincipen, ska tolkas så, att de inte utgör hinder för en tolkning i rättspraxis av nationell rätt enligt vilken en näringsidkare, till följd av att ett låneavtal som ingåtts mellan en konsument och denne näringsidkare har förklarats ogiltigt på grund av att

avtalet inte kan bestå utan de oskäliga villkoren, endast kan förpliktas att till konsumenten betala lagstadgad dröjsmålsränta på det belopp som felaktigt betalats av konsumenten på grundval av ett oskäligt avtalsvillkor från och med den dag då konsumenten delgav näringsidkaren en utomrättslig handling eller rättegångshandling i vilken det exakta belopp anges som begäran om återbetalning avser.

Rättegångskostnader

53 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (nionde avdelningen) följande:

Artiklarna 6.1 och 7.1 i rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal, jämförda med effektivitetsprincipen,

ska tolkas så,

att de inte utgör hinder för en tolkning i rättspraxis av nationell rätt enligt vilken en näringsidkare, till följd av att ett låneavtal som ingåtts mellan en konsument och denne näringsidkare har förklarats ogiltigt på grund av att avtalet inte kan bestå utan de oskäliga villkoren, endast kan förpliktas att till konsumenten betala lagstadgad dröjsmålsränta på det belopp som felaktigt betalats av konsumenten på grundval av ett oskäligt avtalsvillkor från och med den dag då konsumenten delgav näringsidkaren en utomrättslig handling eller rättegångshandling i vilken det exakta belopp anges som begäran om återbetalning avser.

Underskrifter